

'In elke cantate schittert een juweel'

DOOR WINAND VAN DE KAMP

HAARLEM - Bach leeft in Haarlem. Vijf keer per jaar voert een groepje enthousiastelingen zijn werk uit. En stevast barst de Doopsgezinde Kerk uit zijn voegen. Maar aanstaande zaterdag heeft het Haarlems Bach Ensemble een keertje voldoende ruimte. Dan musiceren ze in de Philharmonie om hun vijftig jarig bestaan te vieren.

„Het wordt een heel bijzonder concert”, zegt dirigent Rolf Buijs. „We werken samen met organist Leo van Doeselaar. Hij speelt op het gerestaureerde Cavallé-Coll orgel stukken van componisten als Respighi en Liszt die zich door muziek van Bach hebben laten inspireren. En wij brengen de oorspronkelijke werken die als voorbeeld hebben gediend.”

Het programma is ook een vooruitwijzing naar de uitvoeringen van Bachs 'Hohe Messe', die het koor dit najaar zal uitvoeren. Materiaal uit de uitgevoerde cantates gebruikte Bach later voor zijn grote miscompositie.

Al vijftig jaar houdt het ensemble zich bezig met de muziek van Bach. Een onuitputtelijke schat, vindt dirigent Buijs. „In elke cantate zit wel een juweel, zo een deeltje waarvan je denkt: gek dat we dat niet vaker horen. De grote werken zoals de 'Matthäus Passion' laten we doorgaan over aan andere koren. De toegevoegde waarde van ons ensemble ligt in het spelen van al die zelden uitgevoerde werken die van hetzelfde niveau zijn.”

In 1867 richtte stadsorganist

Bastiaans een Bachvereniging op die voor haar leden concerten organiseerde met bekende ensembles en grote solisten. De vereniging overleefde de Tweede Wereldoorlog niet. Het Haarlems Bach Ensemble dat in 1954 werd opgezet om met een groep zangers cantates uit te voeren, leek geen lang leven beschoren. Maar een doorstart een paar jaar later bleek wel succesvol. Op 29 januari 1956 gaven koor en orkest onder leiding van George Robert hun eerste optreden in de Nieuwe Kerk. Jaren lang werden de cantates, zoals in Bachs eigen tijd, uitgevoerd als onderdeel van de eredienst. Later, vanaf 1975, stapte het Bach Ensemble over op speciale vesperdiensten waarin de muziekuitvoering centraal stond.

Totdat het bestuur in 1990 op het idee kwam gratis concerten te organiseren in de Doopsgezinde Kerk. 'Bach in de binnenstad' was geboren.

„Een heel aantrekkelijke formule”, vindt dirigent Buijs. „Waar andere clubs bijna om luisteraars moeten smeken, hebben wij ons eigen publiek gecreëerd.”

„Er zijn maar weinig koren die over een eigen orkest beschikken”, schetst hij de bijzondere plaats die het HBE inneemt. „En de meeste amateur-ensembles geven per jaar slechts twee concerten. Wij studeren elke zes weken een nieuw programma in. Dat houdt de druk op de ketel.”

Toen hij in 1994 aantrad, trof hij een matig orkest en een redelijk koor. Hard is er sindsdien gewerkt aan stijlbesef en kwaliteit. Sinds een aantal jaar spelen de



Dirigent Rolf Buijs: „Wij studeren elke zes weken een nieuw programma in. Dat houdt de druk op de ketel.”

PUBLICITEITSFOTO

strijkers met barokstokken. En het ensemble groeit nog steeds, vindt Buijs. „Voor het jubileum hebben we onszelf een paar cadautjes gedaan. Vier keer wordt het orkest gecoacht door Antoinette Lohmann, concertmeester van de Nederlandse Bachvereniging. Dat werkt inspirerend.”

Ook het koor wordt grondig onder handen genomen. Op de dag na het concert krijgen de zangers een speciale workshop waarbij ook de presentatie een rol speelt. „Dat dwingt ze los te komen van de noten.” Heel belangrijk vindt Buijs. „Want het zit hem niet in die zwarte bolle-

tjes. Het gaat om de bezieling waarmee ze gezongen worden. Zo wordt het verhaal ontsloten dat er achter schuil gaat.”

Haarlems Bach Ensemble o.l.v. Rolf Buijs op 17/6 in de Philharmonie in Haarlem. Aanvang: 20.15 uur.